

Jaarrekening 2017

Stichting Zorgbalans

Haarlem

INHOUDSOPGAVE

Pagina

5.1 Jaarrekening 2017

5.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2017	3
5.1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2017	4
5.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2017	5
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	6
5.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2017	16
5.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa/(financiële vaste activa)	23
5.1.7	Specificatie ultimo boekjaar onderhanden projecten	26
5.1.8	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017	27
5.1.9	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2017	28
5.1.10	Enkelvoudige balans per 31 december 2017	36
5.1.11	Enkelvoudige resultatenrekening over 2017	37
5.1.12	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	38
5.1.13	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2017	39
5.1.14.	Mutatieoverzicht materiële vaste activa/(financiële vaste activa)	47
5.1.15	Specificatie ultimo boekjaar onderhanden projecten	50
5.1.16	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017	51
5.1.17	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2017	52
5.1.18	Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	55

5.2 Overige gegevens

5.2.1	Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	56
5.2.2	Statutaire regeling resultaatbestemming	56
5.2.3	Resultaatbestemming	56
5.2.4	Gebeurtenissen na balansdatum	56
5.2.5	Controleverklaring	57

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

5.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-17 €	31-dec-16 €
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	60.216.851	58.169.654
Financiële vaste activa	2	1.013.454	1.316.779
Totaal vaste activa		61.230.305	59.486.433
Vlottende activa			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's	3	659.848	818.734
Vorderingen uit hoofde van bekostiging	4	0	724.035
Vorderingen en overlopende activa	5	13.859.575	15.566.668
Liquide middelen	6	29.544.041	29.130.135
Totaal vlottende activa		44.063.464	46.239.572
Totaal activa		<u>105.293.769</u>	<u>105.726.005</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	7	661.207	661.207
Bestemmingsfonds		31.272.530	27.629.479
Algemene reserve		6.450.132	3.192.257
Totaal eigen vermogen		38.383.869	31.482.943
Voorzieningen	8	4.134.809	5.727.255
Langlopende schulden	9	42.216.179	40.523.178
Schulden uit hoofde van bekostiging	4	5.605	0
Kortlopende schulden	10		
Kortlopende schulden en overlopende passiva		20.553.307	27.992.629
Totaal passiva		<u>105.293.769</u>	<u>105.726.005</u>

5.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	11	143.356.820	137.317.699
Subsidies (exclusief WMO en Jeugdzorg)	12	3.183.805	5.872.916
Overige bedrijfsopbrengsten	13	4.849.105	7.440.772
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>151.389.730</u>	<u>150.631.387</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	15	104.254.609	103.896.292
Afschrijvingen op materiële vaste activa	16	6.375.935	6.293.613
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	17	0	0
Overige bedrijfskosten	18	31.527.787	35.951.204
Som der bedrijfslasten		<u>142.158.331</u>	<u>146.141.109</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		9.231.399	4.490.278
Financiële baten en lasten	19	-1.922.676	-2.219.892
RESULTAAT BOEKJAAR VOOR BELASTINGEN		<u>7.308.723</u>	<u>2.270.386</u>
Vennootschapsbelasting		407.797	387.366
RESULTAAT BOEKJAAR NA BELASTINGEN		<u><u>6.900.926</u></u>	<u><u>1.883.020</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Toevoeging Bestemmingsfonds		3.643.051	536.800
Toevoeging Algemene reserve		3.257.875	1.346.220
		<u><u>6.900.926</u></u>	<u><u>1.883.020</u></u>

5.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

	Ref	2017	2016
		€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		9.231.399	4.490.278
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen (excl. afs. Lease)	1	5.746.204	5.663.892
- mutaties voorzieningen	7	<u>-1.592.446</u>	<u>3.021.539</u>
		4.153.758	8.685.431
Veranderingen in vlottende middelen:			
- voorraden		0	0
- vorderingen	5	1.707.093	-4.423.434
- onderhanden werk DBC's		158.886	-160.171
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	4	724.035	1.385.934
- kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	10	<u>-7.371.648</u>	<u>6.012.850</u>
		-4.781.634	2.815.179
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		<u>8.603.523</u>	<u>15.990.888</u>
Ontvangen interest		30.953	50.062
Betaalde interest		-2.025.814	-2.076.254
Betaalde Winstbelasting		<u>-407.797</u>	<u>-387.366</u>
		-2.402.658	-2.413.558
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		6.200.865	13.577.330
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings materiële vaste activa	1	-8.423.158	-5.902.195
Desinvesterings materiële vaste activa	1	0	322.726
Bijzondere waardeverminderingen	1	0	0
Mutaties ten gevolge van financial lease		332.085	347.852
Mutaties in financiële vaste activa	2	<u>296.800</u>	<u>-638.449</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-7.794.273	-5.870.066
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen	9	3.000.000	0
Aflossing langlopende schulden	9	<u>-992.685</u>	<u>-1.179.869</u>
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		2.007.315	-1.179.869
Mutatie geldmiddelen		<u>413.906</u>	<u>6.527.394</u>
Mutatie geldmiddelen			
Stand liquide middelen per 1 januari		29.130.135	22.602.741
Stand liquide middelen per 31 december		<u>29.544.041</u>	<u>29.130.135</u>
Mutatie		<u>413.906</u>	<u>6.527.394</u>

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Adres en vestigingsplaats

Stichting Zorgbalans
Leidsevaart 588
2014 HT Haarlem
KvK 34239269

Activiteiten

Het optreden als bestuurder. Het bieden van zorg, verpleging, medische- en paramedische behandeling, reactivering, dienstverlening, huisvesting en op welzijn gerichte activiteiten aan ouderen, chronisch zieken, gehandicapten en anderen ongeacht hun geloof, ras, levensbeschouwing of politieke overtuiging, alsmede het op basis van uitleen ter beschikking stellen van middelen en materialen aan hulpbehoevenden en voorts alles wat daarmee te doen houdt. Het bevorderen van een doelgerichte samenwerking tussen en het doelmatig besturen van de bij de stichting aangesloten of nog aan te sluiten stichtingen/instellingen met het perspectief een optimale samenwerking.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Tevens zijn de beleidsregels voor de WNT (Wet Normering bezoldiging Topinkomens Publieke en Semi-publieke sector) van toepassing.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Uit de Meerjarenbegroting van Zorgbalans en daarmee doorgerekende scenario's blijkt dat de continuïteitsveronderstelling gerechtvaardigd is. De in het met de huisbankier ABN-AMRO afgesloten convenant opgenomen ratio's worden in 2018 gehaald en voor 2019 haalbaar geacht.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen: waardering van vaste activa, inbaarheid van vorderingen, waardering OHW DBC's, voorzieningen, reserveringen en inschatting van omzetnuanceringen.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Zorgbalans zijn de financiële gegevens van Flexicura BV verwerkt, aangezien Flexicura BV tot de groep behoort. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling van Zorgbalans. Zorgbalans heeft de aandelen van JGZ BV in 2016 verkocht.

De volgende rechtspersonen zijn niet in de consolidatie betrokken aangezien hier geen sprake is van overwegende zeggenschap en centrale leiding:

- Martha Flora Haarlem BV (40%) te Amsterdam
- Huize Zoicher BV (50% Flexicura BV) te Haarlem

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Het aandeel Flexicura BV betreft een in 1999 verkregen 45%-belang, in 2004 uitgebreid tot een 95%-belang en vanaf 2006 een 100%-belang. Deze vennootschap houdt zich bezig met arbeidsbemiddeling ten behoeve van uitleen van personeel en het leveren van diensten op het gebied van zorg. Op basis van zeggenschap is Flexicura BV in de balans en resultatenrekening van Stichting Zorgbalans integraal geconsolideerd. Het aandeel JGZ Kennemerland BV betreft een in 2006 verkregen 49%-belang. De aandelen van JGV BV zijn op 31 december 2016 verkocht. In de vennootschap Martha Flora Haarlem BV heeft Zorgbalans in 2015 een aandeel verkregen van 40%. FlexiCura heeft een 50%-belang in Huize Zocher B.V., de andere aandelen zijn in bezit van Com4care B.V. Huize Zocher betreft een particuliere woonvoorziening in Haarlem met vijftien plaatsen. Deze vennootschappen zijn in de balans en resultatenrekening niet geconsolideerd, alleen het aandeel in de deelneming en het resultaat van de deelneming zijn verwerkt.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering.

Verbonden rechtspersonen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in de paragraaf consolidatie, evenals de deelnemingen toegelicht onder de toelichting op de financiële vaste activa worden aangemerkt als verbonden partij. De transacties met verbonden partijen zijn aangegaan onder normale marktvoorwaarden. De volgende transacties met verbonden partijen hebben onder normale marktvoorwaarden plaatsgevonden: Het inlenen van personeel en zaken met betrekking tot huur en ondersteunende diensten.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar Stichting Zorgbalans zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Stichting Zorgbalans.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire jaarlijkse afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op de balansdatum worden verwacht.

Voor die vaste activa waarvoor binnen de bekostigingssystematiek of de verkregen subsidie substitutievrijheid bestaat, zijn de afschrijvingstermijnen gebaseerd op de economische levensduur.

Een vast actief dat wordt verkocht, wordt gewaardeerd tegen actuele waarde. De actuele waarde wordt bepaald aan de hand van de verwachte verkoopprijs, onder aftrek van de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Ten aanzien van het zorgvastgoed waarin in de toekomst zorg wordt verleend waarop aanspraak bestaat ingevolge de WLZ, is er geen aanleiding in de jaarrekening 2017 waardevermindering toe te passen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Bijzondere waardeverminderingen

Zorgbalans beschikt over vastgoed waar zorg wordt verleend waarop aanspraak bestaat involge de WLZ. Voor dit vastgoed zijn in 2012 de bekostigingsregels aangepast. Volledige nacalculatie van kapitaallasten van goedgekeurde investeringen is vervangen door prestatiebekostiging. Hierbij geldt een overgangperiode in de jaren 2012-2018 waarin deze overgang gefaseerd wordt doorgevoerd. Als gevolg van deze wijziging in de bekostiging, in samenhang met de hervorming van de langdurige zorg kan er sprake zijn van een mogelijke duurzame waardevermindering. Als gevolg hiervan dient Zorgbalans overeenkomstig RJ 121 ieder jaar te toetsen of de boekwaarde nog kan worden gerealiseerd uit de toekomstige opbrengsten.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst- en verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Zorgbalans heeft de contante waarde van de toekomstige kasstromen van dit zorgvastgoed benaderd op het niveau van de kasstroom genererende eenheid, en vergeleken met de boekwaarde van dit vastgoed en de overige met de bedrijfsvoering samenhangende activa per 31 december 2017.

Belangrijke veronderstellingen die zijn gehanteerd bij de benadering van de contante waarde van de kasstromen zijn:

- Een resterende gebruiksduur van de panden op basis van functionaliteit (bij panden in eigendom) of looptijd huurovereenkomst (bij huurpanden);
- Boekwaarde einde levensduur indien van toepassing;
- Een gemiddelde bezettingsgraad van 98%;
- Groei en samenstelling cliëntenpopulatie op basis van de populatie 2018 begroting;
- Toekomstige netto kasstromen voor de jaren 2018 t/m 2015 zijn gebaseerd op de meerjaren begroting. Voor de jaren daarna tot aan het einde van de leveringsduur zijn de netto kasstromen gebaseerd op schattingen;
- Vervangingsinvesteringen tot het niveau welke noodzakelijk worden geacht om het betreffende vastgoed tot aan einde levensduur in gebruik te houden;
- Een disconteringsvoet van 5,0%, zijnde de gemiddelde kosten van het Eigen Vermogen en Vreemd Vermogen van Zorgbalans.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een lease-overeenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat.

Financial Lease

In geval van financiële leasing (waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het lease-object geheel of nagenoeg geheel door Zorgbalans worden gedragen) worden het lease-object en de daarmee samenhangende schuld bij het aangaan van de overeenkomst in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het lease-object op het moment van het aangaan van de lease-overeenkomst of, indien dit lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. De initiële directe kosten van de lessee worden opgenomen in de eerste verwerking van het actief. De leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande verplichting, waarmee een contante rentevoet wordt bereikt over de resterende netto-verplichting. De toekomstige kasstromen zijn op basis van een disconteringsvoet van 5,0% contant gemaakt.

Het geactiveerde lease-object wordt afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object, in geval er geen redelijke zekerheid is dat de lessee aan het einde van de leaseperiode eigenaar wordt.

Operational lease

Bij de stichting zijn ook leasecontracten aanwezig waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operational lease. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen, verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor toepassing van deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De eerste waardering van de gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening. Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Voorraden

Zorgbalans heeft per 31 december 2017 geen voorraden.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. De vervolgwaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs, normaliter gelijk aan de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorziening jubileum wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, de overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de verwachte werkelijke kosten.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan is gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 1,5%.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde).

Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide instrumenten worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedge model wordt toegepast.

Indien kostprijs hedge accounting wordt toegepast, vindt eerste waardering plaats tegen reële waarde. Zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de winst- en verliesrekening, wordt de met het afgeleide instrument samenhangende winst of het met het afgeleide instrument samenhangende verlies in de resultatenrekening verwerkt. Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting past de instelling de kostprijs van dit actief aan met de afdekkingsresultaten die nog niet in de resultatenrekening zijn verwerkt. Een verlies voor het percentage groter dan de omvang van het afgeleide instrument ten opzichte van de afgedekte positie wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de resultatenrekening verwerkt. Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de resultatenrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening. De marktwaarde van het afgeleide financieel instrument wordt weergegeven in de paragraaf niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn. Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke verantwoording

De opbrengsten uit (zorg)dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten (onder de voorwaarde dat het resultaat betrouwbaar kan worden geschat, dit indien aan de volgende voorwaarden is voldaan: a. het bedrag kan op betrouwbare wijze worden bepaald; b. waarschijnlijkheid van economische voordelen; c. de mate waarin de dienstverlening op de balansdatum is verricht kan op betrouwbare wijze worden bepaald; d. gemaakte kosten en kosten die nog moeten worden gemaakt kunnen betrouwbaar worden bepaald; als dat niet kan dan worden opbrengsten slechts verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening). De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Omzetmogelijkheden Zvw wijkverpleging

Als onderdeel van de transitie van de langdurige zorg in 2015 is de wijkverpleging overgeheveld van de Wet op de langdurige zorg (uitgevoerd door zorgkantoren) naar de Zorgverzekeringswet (uitgevoerd door zorgverzekeraars). Dit ging gepaard met een nieuwe contracterings- en bekostigingswijze, waarbij er geen sprake meer is van een onafhankelijk indicatieorgaan voor de te leveren zorg. Vanaf 2016 is er bovendien sprake van hogere eisen aan zorgplannen, het zelf-indiceren van zorg en een tendens van strakkere interpretatie van contractafspraken door zorgverzekeraars. In de praktijk moet gaan blijken wat de gevolgen zijn van deze ontwikkelingen voor individuele instellingen.

Vorenstaande ontwikkelingen hebben inherente onzekerheden voor de omzetverantwoording tot gevolg in de jaarrekeningen 2015, 2016 en 2017. Het is niet uitgesloten dat bij materiële controles door verzekeraars afwijkingen van beleidsregels of contractvoorwaarden worden geconstateerd, die leiden tot verrekeningen van reeds geleverde en gefactureerde zorg. De raad van bestuur heeft de mogelijke effecten van deze ontwikkelingen voor de omzetverantwoording naar beste weten geschat en verwerkt in deze jaarrekening 2017, maar wijst op de mogelijkheid dat de genoemde risico's in 2018 of latere jaren tot nagekomen financiële effecten zullen leiden.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Omzetonzekerheden sociaal domein

Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie een deel van de toenmalige AWBZ en ZVW zorg overgeheveld van de zorgkantoren respectievelijk de zorgverzekeraars naar de gemeenten ("decentralisatie"). Als gevolg hiervan is sprake van een bepaalde mate van omzetonzekerheden. Overeenkomstig de landelijke en gemeentelijke uitingen van de overheid heeft hierbij continuïteit van zorgverlening voorop gestaan. Dit heeft gevolgen die leiden tot inherente onzekerheden. De regio Midden en Zuid Kennemerland gaat over tot afwikkeling en vaststelling op basis van het specifieke controleprotocol wat zij toepassen (in afwijking van het landelijk ISD controleprotocol). De Wmo opbrengsten in de jaarrekening zijn gebaseerd op de productieverantwoording Wmo. De raad van bestuur heeft een beste inschatting gemaakt van eventuele overige omzetonzekerheden en waar nodig verwerkt in wijst op het resterende inherente risico dat kan leiden tot nagekomen financiële effecten in 2018 of later.

Subsidies

Subsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van de door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengst in de resultatenrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt.

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten omvatten de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de opbrengsten geheven belastingen en na eliminatie van transacties binnen de Groep. Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper. Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Beloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Pensioenen

Zorgbalans heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Zorgbalans. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Zorgbalans betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Vanaf 2015 gelden nieuwe regels voor de financiering van pensioenen. Volgens de nieuwe wetgeving (wet Aanpassing Financieel Toetsingskader) moeten pensioenfondsen de dekkingsgraad op een andere manier berekenen. Vanaf 2015 moet het PWRI uitgaan van de gemiddelde dekkingsgraad over twaalf maanden in plaats van elke maand apart. Deze gemiddelde dekkingsgraad wordt de 'beleidsdekkingsgraad' genoemd. Vanaf 2015 moet het PFZW uitgaan van de gemiddelde dekkingsgraad over twaalf maanden in plaats van elke maand apart. Naar de stand van ultimo maart 2018 is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 99,8 %. Zorgbalans heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Zorgbalans heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

De afschrijvingen materiële vaste activa worden gebaseerd op verkrijgingsprijs. Afschrijvingenvinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur. Bij wijziging van de geschatte levensduur zullen de afschrijvingen op lineaire basis worden aangepast over de resterende looptijd. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Vennootschapsbelasting

De belasting wordt berekend op basis van het verantwoorde resultaat, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-afrekbare kosten. Er is geen Vennootschapsbelasting verschuldigd zolang de niet-AWBZ activiteiten lager zijn dan 10% van de omzet.

5.1.4.4. Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening wordt overeenkomstig de Richtlijn Zorginstellingen een segmentatie van de resultatenrekening gemaakt. Door de integratie van extramurale- en intramurale activiteiten is de segmentatie aangepast aan de manier waarop Zorgbalans in haar managementrapportage de resultaten tijdens het verslagjaar heeft gepresenteerd. De segmentatie is verdeeld in Zorgbalans Zorg en Flexicura BV.

5.1.4.5 Grondslag kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Grond	4.168.419	4.168.419
Terreinvoorzieningen	94.036	111.004
Gebouwen	7.286.080	6.916.718
Semi permanente gebouwen	0	0
Verbouwingen	6.121.539	6.802.110
Installaties	1.251.061	1.378.619
Bouwrente/Stichtingskosten	847.112	939.220
Activa Verkorte procedure (VKP)/Zorginfrastructuur	71.716	301.698
Onderhanden projecten	4.885.659	368.819
Trekkingsrechten	352.891	427.112
Instandhouding	7.908.640	8.019.009
Inventaris	3.810.384	4.381.566
Vervoermiddelen	175.009	131.162
Automatisering	2.998.082	3.348.240
Totaal materiële vaste activa	<u>39.970.650</u>	<u>37.293.696</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	37.293.696	37.378.123
Bij: investeringen	8.423.158	5.902.195
Bij: herwaarderingen	0	0
Af: afschrijvingen	5.746.204	5.663.892
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	0
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	0	322.726
Totaal Boekwaarde per 31 december	<u>39.970.650</u>	<u>37.293.696</u>
Boekwaarde huurpanden op basis van financial lease	20.246.201	20.875.933
Totaal materiële vaste activa	<u>60.216.851</u>	<u>58.169.654</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de WTZi-vergunningplichtige vaste activa, de WTZi-meldingsplichtige vaste activa en de WMG-gefinancierde vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6. In toelichting 5.1.7 zijn overzichten opgenomen voor de onderhanden en gereedgekomen projecten. De verplichtingen in het kader van financial lease staan vermeld onder de langlopende schulden.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Deelnemingen	0	0
Overige vorderingen	130.453	137.028
Leningen u/g	883.000	1.179.750
Totaal financiële vaste activa	<u>1.013.454</u>	<u>1.316.779</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	€
Boekwaarde per 1 januari 2017	1.316.779
AF: Leningen u/g	-296.750
AF: resultaat deelnemingen	0
Af: waardeverminderingen	-6.575
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>1.013.454</u>

Deelneming	1-jan-17	resultaat	overig	31-dec-17
Martha Flora BV Amsterdam	0	0	0	0
Huize Zoicher Haarlem	0	0	0	0
Totaal deelnemingen	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaal-belang	Eigen vermogen	Resultaat
				€	€
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Martha Flora BV Amsterdam	Particuliere Zorg	40	40%	-304.411	-212.568
Huize Zoicher Haarlem	Particuliere Zorg	50	50%	-210.752	37.656

Toelichting:

Zorgbalans heeft een 40% belang in Martha Flora B.V. (onderdeel Haarlem). De andere aandelen zijn in bezit van Martha Flora Holding B.V. Martha Flora B.V. (onderdeel Haarlem) heeft eind 2017 een negatief eigen vermogen van € 304.411 (eind 2016: € 91.843). Zorgbalans heeft het 40%-belang in de jaarrekening tegen nihil gewaardeerd, aangezien Zorgbalans niet garant staat voor de schulden van deze vennootschap.

FlexiCura heeft een 50%-belang in Huize Zoicher B.V., de andere aandelen zijn in bezit van Com4care B.V. Huize Zoicher betreft een particuliere woonvoorziening in Haarlem met vijftien plaatsen. Door aanloopverliezen heeft Huize Zoicher eind 2017 een negatief eigen vermogen van € 210.752 (eind 2016: circa € 248.000). In de jaarrekening is de deelneming als nihil gewaardeerd, aangezien FlexiCura niet aansprakelijk is voor de schulden van deze deelneming. Zorgbalans heeft een renteloze lening verstrekt aan Martha Flora B.V. van € 0,7 miljoen en FlexiCura BV heeft een lening verstrekt aan Huize Zoicher van € 0,4 miljoen). Op basis van positieve business cases en liquiditeitsprognoses is de inbaarheid van deze uitgestelde leningen vastgesteld. Op basis hiervan is geen afwaardering noodzakelijk.

3. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	659.848	818.734
Af: ontvangen voorschotten	0	0
Af: voorziening onderhanden werk	0	0
Totaal onderhanden werk	<u>659.848</u>	<u>818.734</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

4. Vorderingen/Schulden uit hoofde van bekostiging

Schuld uit hoofde van WLZ	2015	2016	2017	totaal
	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	283.373	440.662		724.035
Financieringsverschil boekjaar			5.605	5.605
Correcties voorgaande jaren		18.211		18.211
Betalingen/ontvangsten	-283.373	-458.873		-742.246
Subtotaal mutatie boekjaar	-283.373	-440.662	5.605	-718.430
Saldo per 31 december WLZ	0	0	5.605	5.605
Erkenning 300-729	c	c	a	
Erkenning 300-730	c	c	a	

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	2017	2016
	€	€
Wettelijk budget aanvaardbare kosten	90.130.439	90.584.035
Af: ontvangen voorschotten	90.136.044	90.143.373
Af: overige ontvangsten	0	0
Te verwachten correcties	0	0
Totaal financieringsverschil	-5.605	440.662

5. Vorderingen en overlopende activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Vorderingen op debiteuren	5.241.247	3.004.688
Overige vorderingen	7.289.028	11.314.922
Vooruitbetaalde bedragen	1.329.300	1.247.058
Totaal vorderingen en overlopende activa	13.859.575	15.566.668

Toelichting:

De Voorziening debiteuren bedraagt € 37.759,- (2016: € 9.430,-). Dit bedrag is op de vordering op debiteuren in mindering gebracht. De afname bij Overige vorderingen wordt met name veroorzaakt door de snellere declaratie aan de ziektekostenverzekeraars.

De Overige vorderingen bestaan uit nog te ontvangen bedragen vanuit de subsidies en uit posten die in 2017 zijn gefactureerd. In de post Vooruitbetaalde bedragen is naast de vooruitbetaalde huur van een parkeergarage ook een bedrag opgenomen aan betaalde pensioenpremie 2018. De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Bankrekeningen	29.519.831	29.124.938
Kassen	24.210	5.197
Totaal liquide middelen	29.544.041	29.130.135

Toelichting:

De liquide middelen zijn zonder boeterente voor het gehele bedrag terstond opeisbaar. Er zijn bankgaranties afgegeven voor een bedrag van € 401.834,-.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

7. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Kapitaal	661.207	661.207
Bestemmingsfonds	31.272.530	27.629.479
Algemene reserve	6.450.132	3.192.257
Totaal eigen vermogen	<u>38.383.869</u>	<u>31.482.943</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-17</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-17</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	661.207	0	0	661.207
Bestemmingsfonds	27.629.479	3.643.051	0	31.272.530
Algemene reserve	3.192.257	3.257.875	0	6.450.132
Totaal Eigen Vermogen	<u>31.482.943</u>	<u>6.900.926</u>	<u>0</u>	<u>38.383.869</u>

Toelichting:

De resultaatbestemming is op basis van de verhouding WLZ ten opzichte van de totale omzet.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

8. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-1-2017	Dotatie	Onttrekking	Vrijgevallen/ Geherrubriceerd	Saldo per 31-12-2017
	€	€	€	€	€
Voorziening reorganisatie	3.479.078	0	822.436	2.213.293	443.349
Voorziening reïntegratie	87.000	0	87.000	0	0
Voorziening jubileakosten	2.094.632	262.703	123.144	0	2.234.191
Voorziening ORT compensatie	66.545	0	11.256	0	55.289
Voorziening verlieslatende contracten	0	1.401.980	0	0	1.401.980
Totaal voorzieningen	<u>5.727.255</u>	<u>1.664.683</u>	<u>1.043.836</u>	<u>2.213.293</u>	<u>4.134.809</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-12-2017
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	4.134.809
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.675.643

Toelichting per categorie voorziening:

De voorziening reorganisatie ziet op kosten van boventalligheid als gevolg van reorganisaties in zowel ondersteuning als primair proces. De ultimo 2016 getroffen voorziening voor reorganisatie kan voor € 2,0 mln. vrijvallen omdat de halveringsdoelstelling voor de ondersteuning in de loop van 2017 is losgelaten en reductie van de ondersteuning op geleide van inhoudelijke lijnen tot stand wordt gebracht. Hierdoor zijn eind 2017 minder ondersteunende medewerkers boventallig verklaard dan aanvankelijk voorzien. Voor ruim € 0,2 mln. zijn verplichtingen geherrubriceerd onder kortlopende schulden.

De voorziening re-integratie wordt aangewend voor intensieve re-integratie trajecten. Dit betreft uitgaven die binnen 1 jaar worden gedaan, daarom worden zij niet meer opgenomen in de voorzieningen maar in de kortlopende schulden.

De voorziening jubilea is bedoeld om toekomstige kosten inzake jubilea van personeel te kunnen betalen.

Omdat voor twee (delen van) huurcontracten geldt dat deze buiten de zorgexploitatie en de kasstroom genererende eenheid van ons zorgvastgoed vallen, en de verdien capaciteit op deze (delen van) contracten beperkt respectievelijk nihil is, is sprake van verlieslatende contracten waarvoor een voorziening wordt getroffen ter grootte van de Netto Contante Waarde van het verschil tussen toekomstige kosten en baten. Een deel van de voorzieningen is inmiddels kortlopend en daarom niet meer onder de voorzieningen opgenomen maar onder de kortlopende schulden.

9. Langlopende schulden

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	15.675.795	13.668.479
Totaal langlopende schulden	<u>15.675.795</u>	<u>13.668.479</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2017	2016
	€	€
Stand per 1 januari	14.848.349	16.028.217
Bij: nieuwe leningen	3.000.000	0
Af: aflossingen	1.179.869	1.179.869
Stand per 31 december	<u>16.668.480</u>	<u>14.848.348</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	992.685	1.179.869
Subtotaal langlopende schulden per 31 december	<u>15.675.795</u>	<u>13.668.479</u>
Contante waarde leaseverplichtingen	26.540.384	26.854.699
Totaal langlopende schulden per 31 december	<u>42.216.179</u>	<u>40.523.178</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

Toelichting in welke mate het totaal van de de langlopende schulden exclusief financial lease als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	992.685
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	15.675.795
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	18.356.640

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting langlopende schulden:

De gestelde zekerheden aan de ABN AMRO bank betreffen een hypotheek eerste rang op locaties Weeligenberg, Zuiderhout en De Houttuinen alsmede eerste pandrecht op bedrijfsinventaris, huurpenningen en vorderingen. De gestelde zekerheden per lening staan in het overzicht van de leningen vermeld.

Financial lease

De boekwaarde van de resterende huurpanden bedraagt € 20.246.201. De minimale leasetermijnen en de contante waarde daarvan zijn als volgt te specificeren:

Locatie 1	9.093.918
Locatie 2	11.152.283
Totaal	<u>20.246.201</u>

Het totaal van de naar verwachting toekomstige lease betalingen met betrekking tot niet tussentijds opzegbare leases op balansdatum bedraagt € 26.540.385.

Deze lease-overeenkomsten betreffen overeenkomsten waarbij het eigendom van het lease-object aan het einde van de leaseperiode niet overgaat op Zorgbalans. Er is geen sprake van voorwaardelijke lease-betalingen. Tevens zijn er geen restricties voortvloeiende uit deze lease-overeenkomsten.

10. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	0	0
Crediteuren	3.236.597	4.634.564
Nog te ontvangen facturen	453.240	133.315
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	992.685	1.179.869
Aflossing leaseverplichtingen	314.315	297.647
Belastingen en sociale premies	1.989.130	3.918.781
Schulden terzake pensioenen	0	2.267.874
Nog te betalen salarissen	1.182.933	1.274.792
BTW	37.778	46.802
Vakantiegeld	2.985.056	2.856.679
Vakantiedagen	3.508.074	2.813.989
Overige schulden	5.853.499	8.568.317
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>20.553.307</u>	<u>27.992.629</u>

Toelichting:

De verschuldigde pensioenpremie over 2017 is geheel betaald. De daling bij Overige schulden wordt in 2017 veroorzaakt door uitbetaalde verplichtingen met betrekking tot de ORT en Reorganisatiekosten. De kortlopende schulden en de overlopende passiva hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

10. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Huur van panden

De verplichting inzake de huurlasten bedraagt voor 2018 circa € 8,9 miljoen.
De verplichtingen de komende 5 jaar bedragen € 46,2 miljoen.

Renterisico

Om een deel van haar renterisico's te beheersen maakt Zorgbalans gebruik van een renteswap. Dit instrument wordt gebruikt om het renterisico op een langlopende lening met een variabele rente af te dekken. De marktwaarde van het financiële instrument is bepaald aan de hand van de waarde in het economisch verkeer. Het betreft het bedrag dat Zorgbalans zou ontvangen of betalen om het contract ultimo boekjaar te beëindigen. De marktwaarde van de swap ultimo 2017 bedraagt € 347.183 negatief.

Macrobeheersinstrument

Een overschrijding van het landelijk budgetplafond voor GRZ (Geriatrische RevalidatieZorg) en wijkverpleging zal worden teruggevorderd van de zorginstellingen naar ieders aandeel in de overschrijding. Zorgaanbieders kunnen op basis hiervan een terugbetalingsverplichting opgelegd krijgen in 2018. Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 bestaat nog geen inzicht in de omvang van deze verplichting. Zorgbalans is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2017.

Kredietfaciliteit

Zorgbalans en Flexicura hebben samen een kredietfaciliteit van € 3.450.000. Als zekerheid hierop is stamverpanding van de boekvorderingen verstrekt,

Bankconvenanten

Met de ABN-Amro is in 2015 een nieuwe lening afgesloten van € 5 miljoen. Hierbij is ook een bankconvenant afgesloten, dat geldt voor de enkelvoudige cijfers van Zorgbalans (dus exclusief FlexiCura). De volgende ratio's zijn van toepassing:

Bankconvenant	2017	2018	2019
Norm garantievermogen	20%	20%	20%
Norm debt service coverage ratio	> 1,3	> 1,3	> 1,3

Eind 2017 realiseert Zorgbalans een garantievermogen van 28,21% en een debt service coverage ratio van 3,8% volgens de definities van de bank. Op grond hiervan worden de bankconvenanten gerealiseerd in 2017. Op basis van meerjarenbegroting wordt verwacht dat de bankconvenanten in meerjaren perspectief zullen worden gerealiseerd.

Martha Flora

Tot zekerheid voor de nakoming van de verplichtingen van Martha Flora Haarlem BV aan haar verhuurder stelt Zorgbalans als aandeelhouder van Martha Flora BV zich hoofdelijk garant voor de nakoming van de verplichtingen van Martha Flora BV uit de huurovereenkomst, ter grootte van een bedrag van maximaal 9 (negen) maanden geïndexeerde huur (zijnde € 386.250,- prijspeil 1-1-2016).

5.1.6 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA/FINANCIËLE VASTE ACTIVA

5.1.6.1 WTZI-vergunningplichtige vaste activa

	Grond	Terrein- voorzieningen	Gebouwen	Semi perm. gebouwen	Ver- bouwingen	Installaties	Bouwrente Stg. Kst.	VKP en Zorginfra	Onderhanden Projecten	Subtotaal vergunning
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017										
- aanschafwaarde	4.075.962	407.473	14.626.055	5.770.357	12.886.189	4.151.986	3.980.550 0	3.966.997	368.819	50.234.388
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0 0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	298.697	8.591.474	5.770.357	6.439.094	2.811.422	3.041.330 0	3.665.299	0	30.617.673
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>4.075.962</u>	<u>108.776</u>	<u>6.034.581</u>	<u>0</u>	<u>6.447.095</u>	<u>1.340.564</u>	<u>939.220</u>	<u>301.698</u>	<u>368.819</u>	<u>19.616.715</u>
Mutaties in het boekjaar										
- investeringen	0	0	827.833	0	0	55.567	0	0	4.509.508	5.392.908
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	0	16.225	425.802	0	540.507	177.473	92.108	229.982	0	1.482.097
<i>- afboeking geheel afgeschreven activa</i>										
aanschafwaarde	0	193.646	0	0	3.784.668	1.197.663	631.526	1.771.690	0	7.579.193
cumulatieve herwaarderingen										0
cumulatieve afschrijvingen	0	193.646	0	0	3.784.668	1.197.663	631.526	1.771.690	0	7.579.193
<i>- desinvesteringen</i>										
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0	0		0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>-16.225</u>	<u>402.031</u>	<u>0</u>	<u>-540.507</u>	<u>-121.906</u>	<u>-92.108 0</u>	<u>-229.982</u>	<u>4.509.508</u>	<u>3.910.811</u>
Stand per 31 december 2017										
- aanschafwaarde	4.075.962	407.473	15.453.888	5.770.357	12.886.189	4.207.553	3.980.550 0	3.966.997	4.878.327	55.627.296
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0 0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	314.922	9.017.276	5.770.357	6.979.601	2.988.895	3.133.438 0	3.895.281	0	32.099.770
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>4.075.962</u>	<u>92.551</u>	<u>6.436.612</u>	<u>0</u>	<u>5.906.588</u>	<u>1.218.658</u>	<u>847.112</u>	<u>71.716</u>	<u>4.878.327</u>	<u>23.527.526</u>
Afschrijvingspercentage	0,0%	5,0%	2,0% - 3,5%	10,0%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0% 20,0%	0,0%	

5.1.6 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA/FINANCIËLE VASTE ACTIVA

5.1.6.2 WTZI-meldingsplichtige vaste activa

	Trekkings rechten	Onderhanden Projecten	Subtotaal	Instand- houding	Onderhanden Projecten	Subtotaal	Subtotaal meldings- pl. activa
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017							
- aanschafwaarde	1.484.471	0	1.484.471	15.550.346	0	15.550.346	17.034.817
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	1.057.359	0	1.057.359	7.531.337	0	7.531.337	8.588.696
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>427.112</u>	<u>0</u>	<u>427.112</u>	<u>8.019.009</u>	<u>0</u>	<u>8.019.009</u>	<u>8.446.121</u>
Mutaties in het boekjaar							
- investeringen	0	0	0	1.914.706	7.332	1.922.038	1.922.038
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	74.221	0	74.221	2.025.075	0	2.025.075	2.099.296
<i>- afboeking geheel afgeschreven activa</i>							
.aanschafwaarde	700.270	0	700.270	5.016.487	0	5.016.487	5.716.757
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	700.270	0	700.270	5.016.487	0	5.016.487	5.716.757
<i>- desinvesteringen</i>							
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-74.221</u>	<u>0</u>	<u>-74.221</u>	<u>-110.369</u>	<u>7.332</u>	<u>-103.037</u>	<u>-177.258</u>
Stand per 31 december 2017							
- aanschafwaarde	784.201	0	784.201	12.448.565	7.332	12.455.897	13.240.098
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	431.310	0	431.310	4.539.925	0	4.539.925	4.971.235
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>352.891</u>	<u>0</u>	<u>352.891</u>	<u>7.908.640</u>	<u>7.332</u>	<u>7.915.972</u>	<u>8.268.863</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	5,0% -10%	0,0%		10,0%	0,0%		

5.1.6 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA/FINANCIËLE VASTE ACTIVA

5.1.6.3 WMG-gefinancierde vaste activa

	Inventaris	Vervoer- middelen	Automati- sering	Subtotaal WMG	Totaal par. 5.1.6.1 t/m 5.1.6.3	Subtotaal Niet Wtzi	Grand totaal
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017							
- aanschafwaarde	9.892.540	342.201	5.038.688	15.273.429	82.542.634	4.255.942	86.726.781
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	5.519.780	211.039	1.704.109	7.434.930	46.641.300	2.863.587	49.433.106
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>4.372.760</u>	<u>131.162</u>	<u>3.334.579</u>	<u>7.838.499</u>	<u>35.901.334</u>	<u>1.392.355</u>	<u>37.293.696</u>
Mutaties in het boekjaar							
- investeringen	338.342	103.560	659.165	1.101.067	8.416.013	7.145	8.423.158
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	907.208	59.713	1.012.461	1.979.382	5.560.775	185.429	5.746.204
- <i>afboeking geheel afgeschreven activa</i>							
.aanschafwaarde	3.644.252	31.813	943.618	4.619.683	17.915.633	1.450.945	19.366.578
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	3.644.252	31.813	943.618	4.619.683	17.915.633	1.450.945	19.366.578
- <i>desinvesteringen</i>							
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	20.148	20.148
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	20.148	20.148
per saldo	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-568.866</u>	<u>43.847</u>	<u>-353.296</u>	<u>-878.315</u>	<u>2.855.238</u>	<u>-178.284</u>	<u>2.676.954</u>
Stand per 31 december 2017							
- aanschafwaarde	6.586.630	413.948	4.754.235	11.754.813	80.622.207	4.242.939	75.763.213
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	2.782.735	238.939	1.772.952	4.794.629	41.865.634	1.577.923	35.792.584
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>3.803.895</u>	<u>175.009</u>	<u>2.981.283</u>	<u>6.960.184</u>	<u>38.756.573</u>	<u>2.665.016</u>	<u>39.970.650</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	10%-33,3%	20,0%	20,0%				

5.1.7.1 SPECIFICATIE ULTIMO BOEKJAAR ONDERHANDEN PROJECTEN (geconsolideerd)

Projectgegevens					Investerings				Goedkeuringen			
Num- mer	Briefnummer	Datum	Omschrijving	WTZi-type	t/m 2016	2017	t/m 2017		Nominale bedrag WTZi	Indexering WTZi	Aangepaste goedkeuring	Jaar van ople- vering
							gereed	onder- handen				
					€	€	€	€	€	€		
1.	B0421/U0075	17-01-05	Binnenhaven	vergunning	0	0	0	0	6.279.504	270.686	6.550.372	2020
2.		01-06-16	Park Vogelenzang Bennebroek	vergunning	350.155	4.528.172	0	4.878.327	11.000.000	0	0	2018
3.		01-10-07	Kantoorlocatie		0	7.332	0	7.332	400.000	0	0	2018
Totaal					350.155	4.535.504	0	4.885.659	17.679.504	270.686	6.550.372	

BIJLAGE

5.1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2017	Aflossing in 2017	Restschuld 31 december 2017	Rest-schuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflossingswijze	Aflossing 2018	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
ABN-AMRO	6-2-1998	4.991.582	20	hypothecaire	4,65	311.974	0	249.579	62.395	0	1	lineair	62.395	Neg. Hyp. Clause
ABN-AMRO	30-3-2001	8.349.556	25	hypothecaire	2,97	5.306.960	0	202.840	5.104.120	4.251.919	9	lineair	202.839	Neg. Hyp. Clause
ABN-AMRO	22-12-2011	6.700.000	10	hypothecaire	4,09	4.729.413	0	394.117	4.335.296	2.364.711	4	lineair	394.117	Pos./neg. hyp. Clause
ABN/AMRO	1-5-2015	5.000.000	10	hypothecaire	2,75	4.500.002	0	333.332	4.166.670	2.500.010	8	lineair	333.332	Pos./neg. hyp. Clause
ABN-AMRO	1-7-2017	11.000.000	11	hypothecaire	2,84	0	3.000.000	0	3.000.000	9.240.000	11	lineair	0	Pos./neg. hyp. Clause
Totaal		36.041.138				14.848.349	3.000.000	1.179.868	16.668.480	18.356.640			992.685	

Binnen de Stichting

Stg. Zorgbalans v/h SOV	1-1-1995	599.297	38	onderhandse	10,25	142.210	0	4.087	138.123	110.458	15	annuïteit		Geen zekerheid gesteld
-------------------------	----------	---------	----	-------------	-------	---------	---	-------	---------	---------	----	-----------	--	------------------------

Toelichting:

De lening van € 11 mln. wordt in delen door Zorgbalans opgenomen. De laatste opname van € 1 mln. is op 1-10-2018. Daarna is de hele hoofdsom opgenomen.

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

5.1.9.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2017

SEGMENT ZORGBALANS ZORG

	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	134.100.649	128.077.517
Subsidies (exclusief WMO en Jeugdzorg)	3.142.142	5.872.916
Overige bedrijfsopbrengsten	3.896.941	6.356.994
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>141.139.732</u>	<u>140.307.427</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	96.018.561	95.601.014
Afschrijvingen op materiële vaste activa	6.369.640	6.290.179
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	0	0
Overige bedrijfskosten	31.149.481	35.473.508
Som der bedrijfslasten	<u>133.537.682</u>	<u>137.364.701</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	7.602.050	2.942.726
Financiële baten en lasten	-701.124	-1.059.706
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>6.900.926</u></u>	<u><u>1.883.020</u></u>

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Toevoeging/(onttrekking):		
Toevoeging Bestemmingsfonds	3.643.051	536.800
Toevoeging Algemene reserve	3.257.875	1.346.220
	<u><u>6.900.926</u></u>	<u><u>1.883.020</u></u>

5.1.9.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2017

SEGMENT FLEXICURA	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	9.256.171	9.240.183
Subsidies (exclusief WMO en Jeugdzorg)	41.663	0
Overige bedrijfsopbrengsten	2.910.036	2.384.150
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>12.207.870</u>	<u>11.624.333</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	10.124.896	9.595.649
Afschrijvingen op materiële vaste activa	6.296	3.432
Overige bedrijfskosten	447.329	477.698
Som der bedrijfslasten	<u>10.578.521</u>	<u>10.076.779</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	1.629.349	1.547.554
Financiële baten en lasten	28.517	41.909
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING	<u>1.657.866</u>	<u>1.589.463</u>
Vennootschapsbelasting	407.797	387.366
RESULTAAT NA BELASTINGEN	<u><u>1.250.069</u></u>	<u><u>1.202.097</u></u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Toevoeging/(onttrekking):		
Toevoeging Bestemmingsfonds	66.661	87.116
Toevoeging Algemene reserve	1.183.408	1.114.981
	<u><u>1.250.069</u></u>	<u><u>1.202.097</u></u>

5.1.9.2 AANSLUITING TOTAAL RESULTAAT MET RESULTAAT SEGMENTEN

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Resultaat volgens gesegmenteerde resultatenrekeningen:		
SEGMENT ZORGBALANS ZORG	6.900.926	1.883.020
SEGMENT FLEXICURA	1.250.069	1.202.097
	<u>8.150.995</u>	<u>3.085.117</u>
Eliminatieposten	1.250.069	1.202.097
Resultaat volgens geconsolideerde resultatenrekening	<u>6.900.926</u>	<u>1.883.020</u>

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

11. Toelichting zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Opbrengsten zorgverzekeringswet	43.609.043	38.722.562
Wettelijk budget WLZ	90.241.649	90.229.316
Opbrengsten WMO	8.806.552	7.690.543
Overige zorgprestaties	699.576	675.278
Totaal	<u>143.356.820</u>	<u>137.317.699</u>

Toelichting:

De opbrengsten met betrekking tot de ELV vielen in 2016 onder een subsidieregeling. Vanaf 2017 valt deze opbrengst onder de Zorgverzekeringswet.

12. Subsidies (exclusief WMO en Jeugdzorg)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	904.724	487.675
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten	2.279.081	5.385.241
Totaal	<u>3.183.805</u>	<u>5.872.916</u>

13. Toelichting overige bedrijfsopbrengsten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Overige dienstverlening	3.037.897	3.212.967
Overige opbrengsten	1.811.208	4.227.805
Totaal	<u>4.849.105</u>	<u>7.440.772</u>

Toelichting:

De overige opbrengsten in 2016 zijn met name veroorzaakt door de verkoop van onroerend goed.

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

15. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Lonen en salarissen	75.293.296	72.139.339
Sociale lasten	12.908.169	12.036.158
Pensioenpremies	6.130.761	5.899.623
Andere personeelskosten	<u>957.075</u>	<u>5.335.038</u>
Subtotaal	95.289.301	95.410.158
Personeel niet in loondienst	8.965.308	8.486.134
Totaal personeelskosten	<u><u>104.254.609</u></u>	<u><u>103.896.292</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Zorgbalans Zorg	1.755	1.696
Flexicura	118	109
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u><u>1.873</u></u>	<u><u>1.805</u></u>

Toelichting:

Bij de post Andere personeelskosten 2016 heeft een herrubricering plaats gevonden. De dotaties voor de Personele voorzieningen zijn geherrubriceerd naar Dotatie voorzieningen. In 2016 is de uit te betalen ORT opgenomen. Deze is in 2017 uitbetaald. De kosten van de reorganisatie heeft in 2017 minder kosten met zich mee gebracht dan in 2016 was begroot. Daarom is een deel in 2017 ten gunste van de personele kosten geboekt.

16. Afschrijvingen vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Nacalculeerbare afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	0	0
- materiële vaste activa	1.482.097	1.760.529
- financiële vaste activa	0	0
Overige afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	0	0
- materiële vaste activa	4.264.107	3.903.353
- financial lease	629.731	629.731
Totaal afschrijvingen	<u><u>6.375.935</u></u>	<u><u>6.293.613</u></u>

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

17. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	0	0
Totaal	<u>0</u>	<u>0</u>

18. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	6.975.745	7.435.826
Algemene kosten	6.534.800	10.633.158
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	4.915.100	4.100.652
Onderhoud en energiekosten		
- Onderhoud	1.874.080	1.637.022
- Energie gas	754.295	822.115
- Energie stroom	485.890	539.341
- Energie transport en overig	595.430	548.349
Subtotaal	<u>3.709.695</u>	<u>3.546.827</u>
Huur en leasing	6.960.138	6.839.455
Dotaties voorzieningen	2.432.309	3.395.286
Totaal overige bedrijfskosten	<u>31.527.787</u>	<u>35.951.204</u>

Toelichting:

In 2016 heeft Zorgbalans veel in hardware en software aangeschaft en is er veel geïnvesteerd in kwaliteit en innovatie van ICT. Deze kosten zijn verantwoord onder de post Algemene kosten. In 2016 was onder deze post ook een aanzienlijk bedrag opgenomen voor Risico's met betrekking tot de thuiszorg. In 2017 is een deel van deze risico's alsnog uitbetaald en is ten gunste verantwoord onder deze post.

De Dotaties voorzieningen 2016 zijn geherrubriceerd en stonden bij de andere personele kosten. De dotaties voorzieningen bestaan in 2017 voornamelijk uit dotaties van Verlieslatende huurcontracten.

19. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	30.953	50.062
Resultaat deelnemingen	78.710	-187.175
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	0	0
Subtotaal financiële baten	<u>109.663</u>	<u>-137.113</u>
Rentelasten leningen en schulden aan kredietinstellingen	-505.283	-539.938
Rentelasten financial lease	-1.520.531	-1.536.316
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	-6.525	-6.525
Overige financiële lasten	0	0
Subtotaal financiële lasten	<u>-2.032.339</u>	<u>-2.082.779</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>-1.922.676</u>	<u>-2.219.892</u>

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

21. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Zorgbalans van toepassing zijnde regelgeving: het WNT-maximum voor de zorg, totaalscore 10 punten en klasse IV.

Het bezoldigingsmaximum op basis van de zogenaamde zorgtabel 2017 is voor Stichting Zorgbalans € 166.000. Het weergegeven toepasselijke WNT maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht&Advies; dit bedraagt voor de voorzitter 15,0% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

De bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen	A. Schouten	E. van Bockel	WJ. Egtberts	I. Veenstra	J. van Netten
Functiegegevens	Voorzitter RvB	Lid RvB	Wnd. Lid RvB	Wnd. Lid RvB	Wnd. Lid RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/10	01/01 - 28/02	01/11- 31/12	01/11- 31/12	01/11- 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris	nee	nee	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja	ja	ja	ja
Individueel WNT maximum 2017	138.258	26.833	27.742	27.742	27.742
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenverg.	138.969	27.643	23.545	25.049	21.734
Beloningen betaalbaar op termijn	9.255	1.853	1.840	1.835	1.833
Totaal bezoldiging 2017	148.224	29.496	25.385	26.883	23.566
Motivering overschrijding:	1	2			
Gegevens 2016					
Aanvang en eind functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Omvang dienstverband in 2016 (in fte)	1,0	1,0			
Bezoldiging 2016					
Beloning plus belastbare onkostenverg.	169.243	170.848			
Beloningen betaalbaar op termijn	10.850	10.850			
Totaal bezoldiging	180.093	181.698			
Individueel WNT-maximum 2016	165.000	165.000			
Motivering overschrijding:	1	2			

Uitkering wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionaris

	E. van Bockel
Functiegegevens	
Functie gedurende het dienstverband	Lid RvB
Functiegegevens	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2017
Ontslaguitkering	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Individueel toepasselijk maximum	75.000

Motivering overschrijding 1 en 2

Overschrijding 1 en 2: Met betrekking tot de WNT is bepaald dat alleen de leden van de Raad van Bestuur en van Raad van Toezicht&Advies topfunctionarissen van Zorgbalans zijn. Zij alleen hebben de dagelijkse leiding van de gehele organisatie en nemen voor de gehele organisatie besluiten.

De bezoldigingsafspraken van mevr. Schouten en de heer van Bockel zijn vóór 1-1-2013 gemaakt. Hierdoor is het overgangsrecht van toepassing.

Toelichting algemeen

De bezoldiging van bestuurders omvat periodiek betaalde beloningen, zoals salarissen, vakantiegeld en sociale lasten, beloningen betaalbaar op termijn, zoals pensioenlasten, uitkeringen bij beëindiging van het dienstverband en winstdelingen en bonusbetalingen, voor zover deze posten ten laste zijn gekomen van de stichting en alle meerderheidsdeelnemingen van de stichting.

Toelichting waarnemend Raad van Bestuur

Vanwege het vertrek van mevr. A. Schouten per 1 november 2017 is voor de overgangperiode tot de benoeming van de nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur per 1 januari 2018, de driehoofdige directie als gezamenlijk waarnemend bestuur aangesteld. Gezien de ongedeelde taken als waarnemend Raad van Bestuur vallen zij allen gedurende de periode van 1/11 - 31/12 onder de WNT. Omdat de Eindejaarsuitkering in december 2017 conform de regelgeving geheel aan de bovenvermelde bezoldiging van deze leden van de waarnemend Raad van Bestuur in de maanden november en december 2017 is toegerekend, vallen de bedragen hoger uit dan hun reguliere maandelijkse bezoldiging.

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

21. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

<i>Toezichthoudende topfunctionarissen</i>			
	M. Ott	A. Coppens	M. de Bruine
Functiegegevens	Voorzitter	Lid RvT&A	Lid RvT&A
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	19.337	12.891	12.891
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
Totaal bezoldiging 2017	19.337	12.891	12.891
Individueel WNT-maximum	24.900	16.600	16.600
Gegevens 2016	M. Ott	A. Coppens	M. de Bruine
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging 2016			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	17.188	12.891	10.743
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
Totaal bezoldiging 2016	17.188	12.891	10.743
Individueel WNT maximum 2016	24.750	16.500	16.500
<i>Toezichthoudende topfunctionarissen</i>			
	T. van Veen	A. Koster	
Functiegegevens	Lid RvT&A	Lid RvT&A	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	12.891	12.891	
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	
Totaal bezoldiging 2017	12.891	12.891	
Individueel WNT-maximum	16.600	16.600	
Gegevens 2016	T. van Veen	A. Koster	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 - 31-12	01/01 - 31/12	
Bezoldiging 2016			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	10.743	8.594	
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	
Totaal bezoldiging 2016	10.743	8.594	
Individueel WNT maximum 2016	16.500	16.500	

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2017 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden.

22. Honoraria accountant

De honoraria van de accountant over 2017 zijn als volgt:

	2017	2016
1 Controle van de jaarrekening	115.555	93.790
2 Overige controlewerkzaamheden	64.445	33.310
3 Fiscale advisering	10.755	1.025
4 Niet controle diensten	1.755	1.600
	192.510	129.725

5.1.10 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-12-2016</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	60.193.554	58.147.192
Financiële vaste activa	2	13.076.464	11.754.211
Totaal vaste activa		<u>73.270.018</u>	<u>69.901.403</u>
Viottende activa			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's	3	659.848	818.734
Vorderingen uit hoofde van bekostiging	4	0	541.153
Overige vorderingen	5	12.041.153	13.123.011
Liquide middelen	6	18.943.771	19.032.257
Totaal viottende activa		<u>31.644.772</u>	<u>33.515.155</u>
Totaal activa		<u><u>104.914.797</u></u>	<u><u>103.416.558</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	7	661.207	661.207
Bestemmingsfondsen		35.037.561	31.394.510
Algemene reserves		2.685.101	-572.774
Totaal eigen vermogen		<u>38.383.869</u>	<u>31.482.943</u>
Voorzeningen	8	4.020.618	5.551.472
Langlopende schulden	9	42.216.178	40.523.177
Schulden uit hoofde van bekostiging	4	150.415	0
Kortlopende schulden			
Kortlopende schulden en overlopende passiva	10	20.143.717	25.858.966
Totaal passiva		<u><u>104.914.797</u></u>	<u><u>103.416.558</u></u>

5.1.11 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	2017 €	2016 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	11	134.100.649	128.077.517
Subsidies (exclusief WMO en Jeugdzorg)	12	3.142.142	5.872.916
Overige bedrijfsopbrengsten	13	3.896.941	6.356.994
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>141.139.732</u>	<u>140.307.427</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	15	96.018.561	95.601.014
Afschrijvingen op materiële vaste activa	16	6.369.640	6.290.179
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	17	0	0
Overige bedrijfskosten	18	31.149.481	35.473.508
Som der bedrijfslasten		<u>133.537.682</u>	<u>137.364.701</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		7.602.050	2.942.726
Financiële baten en lasten	19	-701.124	-1.059.706
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>6.900.926</u></u>	<u><u>1.883.020</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Toevoeging Bestemmingsfonds		3.643.051	536.800
Toevoeging Algemene reserve		3.257.875	1.346.220
		<u><u>6.900.926</u></u>	<u><u>1.883.020</u></u>

**5.1.12 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING
ENKELVOUDIGE JAARREKENING**

5.1.12.1 Algemeen

Voor de waarderingsgrondslagen van de enkelvoudige jaarrekening wordt verwezen naar de waarderingsgrondslagen van de geconsolideerde jaarrekening.

5.1.12.2 Afwijkingen in waarderingsgrondslagen enkelvoudige jaarrekening

Er zijn geen afwijkende waarderingsgrondslagen bij de enkelvoudige jaarrekening ten opzichte van de geconsolideerde jaarrekening.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

5.1.10 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Grond	4.168.419	4.168.419
Terreinvoorzieningen	94.036	111.004
Gebouwen	7.286.080	6.916.718
Verbouwingen	6.121.535	6.802.110
Installaties	1.251.063	1.378.619
Bouwrente/Stichtingskosten	847.111	939.220
VKP/zorginfra	71.716	301.698
Onderhanden projecten	4.885.659	368.819
Trekkingsrechten	352.891	427.112
Instandhouding	7.908.640	8.019.009
Inventaris	3.803.891	4.372.757
Vervoermiddelen	175.009	131.162
Automatisering	2.981.283	3.334.579
Totaal materiële vaste activa	<u><u>39.947.327</u></u>	<u><u>37.271.233</u></u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	37.271.233	37.371.417
Bij: investeringen	8.416.013	5.883.016
Bij: herwaarderingen	0	0
Af: afschrijvingen	5.739.909	5.660.448
Af: afboeking geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	0	322.752
Boekwaarde per 31 december	<u><u>39.947.327</u></u>	<u><u>37.271.233</u></u>
Aanschafwaarde	66.910.558	77.881.265
Cumulatieve herwaarderingen	0	0
Cumulatieve afschrijvingen	26.963.231	40.610.032
Boekwaarde per 31 december 2017	<u><u>39.947.327</u></u>	<u><u>37.271.233</u></u>
Boekwaarde huurpanden op basis van financial lease	20.246.201	20.875.933
Totaal materiële vaste activa	<u><u>60.193.554</u></u>	<u><u>58.147.192</u></u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de WTZi-vergunningplichtige vaste activa, de WTZi-meldingsplichtige vaste activa en de WMG-gefinancierde vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6. In toelichting 5.1.7 zijn overzichten opgenomen voor de onderhanden en gereedgekomen projecten. De verplichtingen in het kader van financial lease staan vermeld onder de langlopende schulden.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

2. Financiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Deelnemingen	12.245.961	10.917.182
Overige vorderingen	130.503	137.029
Lening U/G	700.000	700.000
Totaal financiële vaste activa	<u>13.076.464</u>	<u>11.754.211</u>
<i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:</i>		<u>€</u>
Boekwaarde per 1 januari 2017		11.754.211
Bij: kapitaalstorting		0
Bij: Lening U/G		0
Bij: resultaat deelnemingen		1.328.779
Af: ontvangen aflossing leningen		
Af: waardeverminderingen		-6.525
Boekwaarde per 31 december 2017		<u>13.076.464</u>

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Deelneming	1-jan-17	resultaat	overig	31-dec-17
Flexicura BV	10.917.182	1.250.069	78.710	12.245.961
Martha Flora BV	0	0	0	0
Totaal deelnemingen	<u>10.917.182</u>	<u>1.250.069</u>	<u>78.710</u>	<u>12.245.961</u>

Toelichting:

De post overig bij Flexicura is een correctie op het resultaat deelneming over 2016.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaal belang	Eigen vermogen	Resultaat
				€	€
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Martha Flora	Particuliere zorg	0	40%	-304.411	-212.568

Toelichting:

Zorgbalans heeft een 40% belang in Martha Flora B.V. (onderdeel Haarlem). De andere aandelen zijn in bezit van Martha Flora Holding B.V. Martha Flora B.V. (onderdeel Haarlem) heeft eind 2017 een negatief eigen vermogen van € 304.411. Zorgbalans heeft het 40%-belang in de jaarrekening tegen nihil gewaardeerd, aangezien Zorgbalans niet garant staat voor de schulden van deze vennootschap. Zorgbalans heeft een renteloze lening verstrekt aan Martha Flora B.V. van € 0,7 miljoen. Op basis van positieve business case en liquiditeitsprognose is de inbaarheid van deze uitgestelde lening vastgesteld. Op basis hiervan is geen afwaardering noodzakelijk.

3. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	659.848	818.734
Af: ontvangen voorschotten	0	0
Af: voorziening onderhanden werk	0	0
Totaal onderhanden werk	<u>659.848</u>	<u>818.734</u>

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

4. Vorderingen/Schulden uit hoofde van bekostiging

Vordering/Schulden uit hoofde van WLZ	2015	2016	2017	totaal
				€
Saldo per 1 januari	283.373	257.780		541.153
Financieringsverschil boekjaar			-150.415	-150.415
Correcties voorgaande jaren		18.211		18.211
Betalingen/ontvangsten	-283.373	-275.991		-559.364
Subtotaal mutatie boekjaar	-283.373	-257.780	-150.415	-691.568
Saldo per 31 december WLZ	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-150.415</u>	<u>-150.415</u>
Per 31-12-2016				
Erkenning 300-729	c	c	a	
Erkenning 300-730	c	c	a	

a= interne berekening
 b= overeenstemming met zorgverzekeraars
 c= definitieve vaststelling NZa

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar	2017	2016
	€	€
Wettelijk budget aanvaardbare kosten	89.343.321	89.572.263
Af: ontvangen voorschotten	89.493.736	89.314.483
Af: overige ontvangsten	0	0
Te verwachten correcties	0	0
Totaal financieringsverschil	<u>-150.415</u>	<u>257.780</u>

Toelichting:
 Het wettelijk budget aanvaardbare kosten is het wettelijk budget boekjaar (zonder correcties voorgaande jaren) verhoogd met het budget inzake kassiersfunctie.

5. Vorderingen en overlopende activa

De specificatie is als volgt:	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Vorderingen op debiteuren	4.812.274	3.455.540
Overige vorderingen	5.589.224	8.384.144
Vooruitbetaalde bedragen	1.639.655	1.283.327
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>12.041.153</u>	<u>13.123.011</u>

Toelichting:
 De Voorziening debiteuren bedraagt € 12.502,- (2016: € 9.430,-). Dit bedrag is op de vordering op debiteuren in mindering gebracht. De afname bij Overige vorderingen wordt met name veroorzaakt door de snellere declaratie aan de ziektekostenverzekeraars.
 De Overige vorderingen bestaan uit nog te ontvangen bedragen vanuit de subsidies en uit posten die in 2017 zijn gefactureerd. In de post Vooruitbetaalde bedragen is naast de vooruitbetaalde huur van een parkeergarage ook een bedrag opgenomen aan betaalde pensioenpremie 2018.
 De huur van de parkeergarage wordt jaarlijks ten laste van het resultaat geboekt. Doordat er eerder is gefactureerd aan de ziektekostenverzekeraars is de post sterk afgenomen. De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

6. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Bankrekeningen	18.920.541	19.028.693
Kassen	23.230	3.564
Totaal liquide middelen	<u>18.943.771</u>	<u>19.032.257</u>

Toelichting:
 De liquide middelen zijn zonder boeterente voor het gehele bedrag terstond opeisbaar.
 Er zijn bankgaranties afgegeven voor een bedrag van € 401.834,-.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

7. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Kapitaal	661.207	661.207
Bestemmingsfondsen	35.037.561	31.394.510
Algemene reserve	2.685.101	-572.774
Totaal eigen vermogen	<u>38.383.869</u>	<u>31.482.943</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-17</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-17</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	661.207	0	0	661.207
Bestemmingsfonds	31.394.510	3.643.051	0	35.037.561
Algemene reserves	-572.774	3.257.875	0	2.685.101
Totaal Eigen Vermogen	<u>31.482.943</u>	<u>6.900.926</u>	<u>0</u>	<u>38.383.869</u>

Toelichting:

De resultaatbestemming is op basis van de verhouding WLZ ten opzichte van de totale omzet.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2017
en resultaat over 2017

De specificatie is als volgt :

	<u>Eigen vermogen</u>	<u>Resultaat</u>
	€	€
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	38.383.869	6.900.926
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>38.383.869</u>	<u>6.900.926</u>

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

8. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-1-2017	Dotatie	Onttrekking	Vrijgevallen Geherrubriceerd	Saldo per 31-12-2017
	€	€	€	€	€
Voorziening reorganisatie	3.479.078	0	822.436	2.213.293	443.349
Voorziening reïntegratie	87.000	0	87.000	0	0
Voorziening jubileakosten	1.985.394	262.703	72.808	0	2.175.289
Voorziening verlieslatende contracten	0	1.401.980	0	0	1.401.980
Totaal voorzieningen	5.551.472	1.664.683	982.244	2.213.293	4.020.618

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-12-2017 €
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	3.328.307
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	2.332.457

Toelichting per categorie voorziening:

De voorziening reorganisatie ziet op kosten van boventaligheid als gevolg van reorganisaties in zowel ondersteuning als primair proces. De ultimo 2016 getroffen voorziening voor reorganisatie kan € 2,0 mln. vrijvallen omdat de halveringsdoelstelling voor de ondersteuning in de loop van 2017 is losgelaten en reductie van de ondersteuning op geleide van inhoudelijke lijnen tot stand wordt gebracht. Hierdoor zijn eind 2017 minder ondersteunende medewerkers boventalig verklaard dan aanvankelijk voorzien. Voor ruim € 0,2 mln. zijn verplichtingen geherrubriceerd onder kortlopende schulden.

De voorziening re-integratie wordt aangewend voor intensieve re-integratie trajecten. Dit betreft uitgaven die binnen 1 jaar worden gedaan, daarom worden zij niet meer opgenomen in de voorzieningen maar in de kortlopende schulden.

De voorziening jubilea is bedoeld om toekomstige kosten inzake jubilea van personeel te kunnen betalen.

Omdat voor twee (delen van) huurcontracten geldt dat deze buiten de zorgexploitatie en de kasstroom genererende eenheid van ons zorgvastgoed vallen, en de verdien capaciteit op deze (delen van) contracten beperkt respectievelijk nihil is, is sprake van verlieslatende contracten waarvoor een voorziening wordt getroffen ter grootte van de Netto Contante Waarde van het verschil tussen toekomstige kosten en baten. Een deel van de voorzieningen is inmiddels kortlopend en daarom niet meer onder de voorzieningen opgenomen maar onder de kortlopende schulden.

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17 €	31-dec-16 €
Schulden aan kredietinstellingen	15.675.797	13.668.481
Totaal langlopende schulden	15.675.797	13.668.481

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2017 €	2016 €
Stand per 1 januari	14.848.349	16.028.217
Bij: nieuwe leningen	3.000.000	0
Af: aflossingen	1.179.868	1.179.868
Stand per 31 december	16.668.481	14.848.349
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	992.683	1.179.867
Subtotaal langlopende schulden per 31 december	15.675.798	13.668.482
Contante waarde lease verplichtingen	26.540.384	26.854.699
Totaal langlopende schulden per 31 december	42.216.178	40.523.177

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-17</u>
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	992.683
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	15.675.798
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	<u>18.356.640</u>

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting langlopende schulden:

De gestelde zekerheden aan de ABN AMRO bank betreffen een hypotheek eerste rang op locaties Weeligenberg, Zuiderhout en De Houttuinen alsmede eerste pandrecht op bedrijfsinventaris, huurpenningen en vorderingen. De gestelde zekerheden per lening staan in het overzicht van de leningen vermeld.

Financial lease

De boekwaarde van de resterende huurpanden bedraagt € 20.246.201. De minimale leasetermijnen en de contante waarde daarvan zijn als volgt te specificeren:

Locatie 1	9.093.918
Locatie 2	<u>11.152.283</u>
Totaal	<u><u>20.246.201</u></u>

Het totaal van de naar verwachting toekomstige lease betalingen met betrekking tot niet tussentijds opzegbare leases op balansdatum bedraagt € 26.540.385.

Deze lease-overeenkomsten betreffen overeenkomsten waarbij het eigendom van het lease-object aan het einde van de leaseperiode niet overgaat op Zorgbalans. Er is geen sprake van voorwaardelijke lease-betalingen. Tevens zijn er geen restricties voortvloeiende uit deze lease-overeenkomsten.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

10. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Crediteuren	3.312.972	3.840.015
Nog te ontvangen facturen	444.599	1.039.170
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	992.683	1.179.867
Aflossing leaseverplichtingen	314.315	297.647
Schulden aan groepsmaatschappijen	424.667	231.977
Belastingen en sociale premies	1.904.944	3.715.806
Schulden terzake pensioenen	0	1.844.007
Nog te betalen salarissen	933.702	937.671
Vakantiegeld	2.954.570	2.834.651
Vakantiedagen	3.508.074	2.813.989
Overige schulden	5.353.191	7.124.166
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>20.143.717</u>	<u>25.858.966</u>

Toelichting:

De verschuldigde pensioenpremie over 2017 is geheel betaald. De daling bij Overige schulden wordt in 2017 veroorzaakt door uitbetaalde verplichtingen met betrekking tot de ORT en Reorganisatiekosten. De kortlopende schulden en de overlopende passiva hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

11. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Huur van panden

De verplichting inzake de huurlasten bedraagt voor 2018 circa € 8,9 miljoen.

De verplichtingen de komende 5 jaar zijn circa € 46,2 miljoen.

Renterisico

Om een deel van haar renterisico's te beheersen maakt Zorgbalans gebruik van een renteswap. Dit instrument wordt gebruikt om het renterisico op een langlopende lening met een variabele rente af te dekken. De marktwaarde van het financiële instrument is bepaald aan de hand van de waarde in het economisch verkeer. Het betreft het bedrag dat Zorgbalans zou ontvangen of betalen om het contract ultimo boekjaar te beëindigen. De marktwaarde van de swap ultimo 2017 bedraagt € 347.183 negatief.

Martha Flora

Tot zekerheid voor de nakoming van de verplichtingen van Martha Flora Haarlem BV aan haar verhuurder stelt Zorgbalans als aandeelhouder van Martha Flora BV zich hoofdelijk garant voor de nakoming van de verplichtingen van Martha Flora BV uit de huurovereenkomst, ter grootte van een bedrag van maximaal 9 (negen) maanden geïndexeerde huur (zijnde € 386.250,- prijspeil 1-1-2016).

5.1.14 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA/FINANCIËLE VASTE ACTIVA

5.1.14.1 WTZi-vergunningplichtige vaste activa

	Grond	Terrein- voorzieningen	Gebouwen	Semi perm. gebouwen	Ver- bouwingen	Installaties	Bouwrente Stg. Kst.	VKP en Zorginfra	Onderhanden Projecten	Subtotaal vergunning
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017										
- aanschafwaarde	4.075.962	334.117	14.626.055	0	12.821.635	3.587.761	3.116.620	2.124.342	368.819	41.055.311
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	225.341	8.591.474	0	6.374.540	2.247.197	2.177.400	1.822.644	0	21.438.596
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>4.075.962</u>	<u>108.776</u>	<u>6.034.581</u>	<u>0</u>	<u>6.447.095</u>	<u>1.340.564</u>	<u>939.220</u>	<u>301.698</u>	<u>368.819</u>	<u>19.616.715</u>
Mutaties in het boekjaar										
- investeringen	0	0	827.833	0	0	55.567	0	0	4.509.508	5.392.908
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	0	16.225	425.802	0	540.507	177.473	92.108	229.982	0	1.482.097
- extra afschrijvingen NZa-goedgekeurd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- <i>afboeking geheel afgeschreven activa</i>										
.aanschafwaarde	0	193.646	0	0	3.784.668	1.197.663	631.526	1.771.690	0	7.579.193
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	193.646	0	0	3.784.668	1.197.663	631.526	1.771.690	0	7.579.193
- <i>desinvesteringen</i>										
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>-16.225</u>	<u>402.031</u>	<u>0</u>	<u>-540.507</u>	<u>-121.906</u>	<u>-92.108</u>	<u>-229.982</u>	<u>4.509.508</u>	<u>3.910.811</u>
Stand per 31 december 2017										
- aanschafwaarde	4.075.962	140.471	15.453.888	0	9.036.967	2.445.665	2.485.094	352.652	4.878.327	38.869.026
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	47.920	9.017.276	0	3.130.383	1.227.005	1.637.983	280.936	0	15.341.512
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>4.075.962</u>	<u>92.551</u>	<u>6.436.612</u>	<u>0</u>	<u>5.906.584</u>	<u>1.218.660</u>	<u>847.111</u>	<u>71.716</u>	<u>4.878.327</u>	<u>23.527.514</u>
Afschrijvingspercentage	0,0%	5,0%	2,0% - 3,5%	10,0%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0% 20,0%	0,0%	

5.1.14 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA/FINANCIËLE VASTE ACTIVA

5.1.14.2 WTZI-meldingsplichtige vaste activa

	Trekkings rechten	Onderhanden Projecten	Subtotaal	Instand- houding	Onderhanden Projecten	Subtotaal	Subtotaal meldings- plichtige act.
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017							
- aanschafwaarde	1.484.471	0	1.484.471	15.550.346	0	15.550.346	17.034.817
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	1.057.359	0	1.057.359	7.531.337	0	7.531.337	8.588.696
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>427.112</u>	<u>0</u>	<u>427.112</u>	<u>8.019.009</u>	<u>0</u>	<u>8.019.009</u>	<u>8.446.121</u>
Mutaties in het boekjaar							
- investeringen	0	0	0	1.914.706	7.332	1.922.038	1.922.038
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	74.221	0	74.221	2.025.075	0	2.025.075	2.099.296
- <i>afboeking geheel afgeschreven activa</i>							
.aanschafwaarde	700.270	0	700.270	5.016.487	0	5.016.487	5.716.757
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	700.270	0	700.270	5.016.487	0	5.016.487	5.716.757
- <i>desinvesteringen</i>							
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-74.221</u>	<u>0</u>	<u>-74.221</u>	<u>-110.369</u>	<u>7.332</u>	<u>-103.037</u>	<u>-177.258</u>
Stand per 31 december 2017							
- aanschafwaarde	784.201	0	784.201	12.448.565	7.332	12.455.897	13.240.098
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	431.310	0	431.310	4.539.925	0	4.539.925	4.971.235
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>352.891</u>	<u>0</u>	<u>352.891</u>	<u>7.908.640</u>	<u>7.332</u>	<u>7.915.972</u>	<u>8.268.863</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	5,0%- 10,0%	0,0%		10,0%	0,0%		

5.1.14 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA/FINANCIËLE VASTE ACTIVA

5.1.14.3 WMG-gefinancierde vaste activa

	Inventaris	Vervoer- middelen	Automati- sering	Subtotaal WMG	Totaal par. 5.1.14.1 t/m 5.1.14.3	Subtotaal Niet Wtzi	Grand totaal
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017							
- aanschafwaarde	10.003.509	342.201	5.038.688	15.384.398	73.474.526	4.406.739	77.882.055
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	5.630.752	211.039	1.704.109	7.545.900	37.573.192	3.036.847	40.610.039
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>4.372.757</u>	<u>131.162</u>	<u>3.334.579</u>	<u>7.838.498</u>	<u>35.901.334</u>	<u>1.369.892</u>	<u>37.271.026</u>
Mutaties in het boekjaar							
- investeringen	338.342	103.560	659.165	1.101.067	8.416.013		8.416.013
- herwaarderingen	0	0	0	0	0		0
- afschrijvingen	907.208	59.713	1.012.461	1.979.382	5.560.775	179.131	5.739.909
- <i>afboeking geheel afgeschreven activa</i>							0
.aanschafwaarde	3.644.252	31.813	943.618	4.619.683	17.915.633	1.471.093	19.386.726
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	3.644.252	31.813	943.618	4.619.683	17.915.633	1.471.093	19.386.726
- <i>desinvesteringen</i>							0
aanschafwaarde	0	0	0	0	0		0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0		0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0		0
per saldo	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-568.866</u>	<u>43.847</u>	<u>-353.296</u>	<u>-878.315</u>	<u>2.855.238</u>	<u>-179.131</u>	<u>2.676.104</u>
Stand per 31 december 2017							
- aanschafwaarde	6.697.599	413.948	4.754.235	11.865.782	63.974.906	2.935.646	66.910.558
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	2.893.708	238.939	1.772.952	4.905.599	25.218.346	1.744.885	26.963.231
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>3.803.891</u>	<u>175.009</u>	<u>2.981.283</u>	<u>6.960.183</u>	<u>38.756.560</u>	<u>1.190.761</u>	<u>39.947.327</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	10%-33,3%	20,0%	20,0%				

5.1.15.1 SPECIFICATIE ULTIMO BOEKJAAR ONDERHANDEN PROJECTEN (enkelvoudig)

Projectgegevens					Investerings				Goedkeuringen			Jaar van oplevering
Nummer	Briefnummer	Datum	Omschrijving	WTZi-type	t/m 2016	2017	t/m 2017		Nominiaal bedrag WTZi	Indexering WTZi	Aangepaste goedkeuring	
							gereed	onderhanden				
					€	€	€	€	€	€	€	
1.	B0421/U0075	17-01-05	Binnenhaven	vergunning	0	0	0	0	6.279.504	270.686	6.550.372	2020
2.		01-06-16	Nieuwbouw WBG terrein GGZ	vergunning	350.155	4.528.172	0	4.878.327	11.000.000	0	0	2018
3.		01-10-17	Kantoorlocatie		0	7.332	0	7.332	400.000	0	0	2018
Totaal					350.155	4.535.504	0	4.885.659	17.679.504	270.686	6.550.372	

BIJLAGE

5.1.16 OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN ULTIMO 2017

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2017	Aflossing in 2017	Restschuld 31 december 2017	Rest-schuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflossingswijze	Aflossing 2018	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
ABN-AMRO	06-02-98	4.991.582	20	hypothecaire	4,65	311.974	0	249.579	62.395	0	1	lineair	62.395	Neg. Hyp. Clausule
ABN-AMRO	30-03-01	8.349.556	25	hypothecaire	2,97	5.306.960	0	202.840	5.104.120	4.251.919	9	lineair	202.839	Neg. Hyp. Clausule
ABN-AMRO	22-12-11	6.700.000	10	hypothecaire	4,09	4.729.413	0	394.117	4.335.296	2.364.711	4	lineair	394.117	Pos./neg. hyp. Clausule
ABN/AMRO	01-05-15	5.000.000	10	hypothecaire	2,75	4.500.002	0	333.332	4.166.670	2.500.010	8	lineair	333.332	Pos./neg. hyp. Clausule
ABN-AMRO	01-07-17	11.000.000	11	hypothecaire	2,84	0	3.000.000	0	3.000.000	9.240.000	11	lineair	0	Pos./neg. hyp. Clausule
Totaal		36.041.138				14.848.349	3.000.000	1.179.868	16.668.480	18.356.640			992.683	

Binnen de Stichting

Stg. Zorgbalans v/h SOV	01-01-95	599.297	38	onderhandse	10,25	142.210	0	4.087	138.123	110.458	15	annuïteit		Geen zekerheid gesteld
-------------------------	----------	---------	----	-------------	-------	---------	---	-------	---------	---------	----	-----------	--	------------------------

Toelichting:

De lening van € 11 mln. wordt in delen door Zorgbalans opgenomen. De laatste opname van € 1 mln. is op 1-10-2018. Daarna is de hele hoofdsom opgenomen.

5.1.17 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2017

11. Toelichting opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Opbrengsten zorgverzekeringswet	39.788.464	34.912.276
Wettelijk budget WLZ	89.590.650	89.386.846
Opbrengsten WMO	4.021.959	3.103.117
Overige zorgprestaties	699.576	675.278
Totaal	<u>134.100.649</u>	<u>128.077.517</u>

Toelichting:

De opbrengsten met betrekking tot de ELV vielen in 2016 onder een subsidieregeling. Vanaf 2017 valt deze opbrengst onder de Zorgverzekeringswet.

12. Subsidies (exclusief. WMO en Jeugdzorg)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	863.061	487.675
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten	2.279.081	5.385.241
Totaal	<u>3.142.142</u>	<u>5.872.916</u>

13. Toelichting overige bedrijfsopbrengsten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Overige dienstverlening	2.016.711	2.129.189
Overige opbrengsten	1.880.230	4.227.805
Totaal	<u>3.896.941</u>	<u>6.356.994</u>

Toelichting:

De overige opbrengsten in 2016 zijn met name veroorzaakt door de verkoop van onroerend goed.

5.1.17 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2017

LASTEN

15. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Lonen en salarissen	70.957.556	68.243.498
Sociale lasten	12.166.169	11.384.447
Pensioenpremies	5.827.563	5.619.218
Andere personeelskosten	<u>670.707</u>	<u>4.944.186</u>
Subtotaal	89.621.995	90.191.349
Personeel niet in loondienst	6.396.566	5.409.665
Totaal personeelskosten	<u><u>96.018.561</u></u>	<u><u>95.601.014</u></u>
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>1.755</u>	<u>1.696</u>

Toelichting:

Bij de post Andere personeelskosten 2016 heeft een herrubricering plaats gevonden. De dotaties voor de Personele voorzieningen zijn geherrubriceerd naar Dotatie voorzieningen. In 2016 is de uit te betalen ORT opgenomen. Deze is in 2017 uitbetaald. De kosten van de reorganisatie heeft in 2017 minder kosten met zich mee gebracht dan in 2016 was begroot. Daarom is een deel in 2017 ten gunste van de personele kosten geboekt.

16. Afschrijvingen vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Nacalculeerbare afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	0	0
- materiële vaste activa	1.482.097	1.760.529
- financiële vaste activa	0	0
Overige afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	0	0
- materiële vaste activa	4.257.813	3.899.920
- financial lease	629.731	629.731
Totaal afschrijvingen	<u><u>6.369.641</u></u>	<u><u>6.290.179</u></u>

5.1.17 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2017

17. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	0	0
Totaal	<u>0</u>	<u>0</u>

18. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	6.975.745	7.435.826
Algemene kosten	6.226.151	10.225.276
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	4.915.100	4.100.652
Onderhoud- en energiekosten		
- Onderhoud	1.868.121	1.629.702
- Energie gas	754.295	822.115
- Energie stroom	485.890	539.341
- Energie transport en overig	595.430	548.349
Subtotaal	<u>3.703.736</u>	<u>3.539.507</u>
Huur en leasing	6.896.440	6.776.961
Dotaties voorzieningen	2.432.309	3.395.286
Totaal overige bedrijfskosten	<u>31.149.481</u>	<u>35.473.508</u>

Toelichting:

In 2016 heeft Zorgbalans veel in hardware en software aangeschaft en is er veel geïnvesteerd in kwaliteit en innovatie van ICT. Deze kosten zijn verantwoord onder de post Algemene kosten. In 2016 was onder deze post ook een aanzienlijk bedrag opgenomen voor Risico's met betrekking tot de thuiszorg. In 2017 is een deel van deze risico's alsnog uitbetaald en is ten gunste verantwoord onder deze post.

De Dotaties voorzieningen 2016 zijn geherrubriceerd en stonden bij de andere personele kosten. De dotaties voorzieningen bestaan in 2017 voornamelijk uit dotaties van Verlieslatende huurcontracten.

19. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	2.436	8.153
Resultaat deelnemingen	1.328.779	1.014.920
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	0	0
Subtotaal financiële baten	<u>1.331.215</u>	<u>1.023.073</u>
Rentelasten leningen en schulden aan kredietinstellingen	-505.283	-539.938
Rentelasten financial lease	-1.520.531	-1.536.316
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	-6.525	-6.525
Overige financiële lasten	0	0
Subtotaal financiële lasten	<u>-2.032.339</u>	<u>-2.082.779</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>-701.124</u>	<u>-1.059.706</u>

5.1.18 ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

Mw. T.H. Pieterse, voorzitter RvB

Mw. E.M. Ott, voorzitter RvT&A

Dhr. M. de Bruine, lid RvT&A

Dhr A. Koster, lid RvT&A

Mw. A.E.M. Coppens, lid RvT&A

Dhr. A.S.L. van Veen, lid RvT&A

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Zorgbalans heeft de jaarrekening 2017 vastgesteld op 22 mei 2018.

De raad van toezicht & advies van de Stichting Zorgbalans heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd op 22 mei 2018.

5.2.2 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 20, dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van het bestemmingsfonds en de algemene reserve.

5.2.3 Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in de resultatenrekening.

5.2.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Geen.

5.2.5 Controleverklaring

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Zorgbalans

Verklaring over de jaarrekening 2017

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Zorgbalans een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting en de groep op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017 van Stichting Zorgbalans te Haarlem ('de stichting') gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Zorgbalans en haar dochtermaatschappijen (samen: 'de groep') en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2017;
- de geconsolideerde en enkelvoudige resultatenrekening over 2017; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling verslaggeving WTZi.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Zorgbalans zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Z4QTV7FYQ2DF-693843847-138

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het maatschappelijk jaarverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 30 mei 2018
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. A.G.J. Gerritsen RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2017 van Stichting Zorgbalans

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel.

Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de stichting opereert. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.